

Latvijas Nacionālās bibliotēkas zinātniskās publicēšanās un publikāciju ētikas vadlīnijas

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) ir iekļauta Latvijas zinātnisko institūciju reģistrā (2007) un likums par LNB nosaka, ka tā ir Latvijas Republikas vispārpieejama universāla zinātniskā bibliotēka, kas kalpo visas nācijas intelektuālajai attīstībai.

Viens no LNB stratēģiskajiem mērķiem ir sekmēt LNB kā zinātniskās institūcijas atpazīstamību. LNB krājums, krājuma vispusīga veidošana, saglabāšana un pētniecība ir noteikta par prioritāti LNB Stratēģijā 2019–2023.

Pētniecībā iesaistītā personāla darba uzdevums ir izstrādāt un publicēt zinātniskās publikācijas (raksti, ziņojumi, referāti zinātniskās konferencēs, zinātniskas bibliogrāfijas, izstāžu katalogi, rakstu krājumi, monogrāfijas vai citi autora vai autoru kolektīvu darbi drukātā vai elektroniskā formā) atbilstoši LNB izvirzītajiem pētniecības virzieniem. Savukārt, LNB uzdevums ir atbalstīt personālu publikāciju izstrādē, uzskaitē un izplatīšanā un sekmēt zinātniskās institūcijas atpazīstamību Latvijas un starptautiskā vidē.

LNB nosaka šādas zinātniskās publicēšanās un publikāciju ētikas vadlīnijas:

1. Zinātnisko publikāciju saturs un publikācijas veids atbilst LNB zinātniskajiem pētniecības virzieniem (bibliotēkzinātne, bibliogrāfija, grāmatzinātne u. c.). Zinātnisko publikāciju klasifikācijas veidus nosaka saskaņā ar Latvijas Zinātnes padomes (LZP) „[Zinātnisko publikāciju klasifikāciju](#)” (apstiprināta 28.11.2012., lēmums Nr. 32-3-1).
2. LNB piekrīt atvērtās zinātnes principiem un iedrošina pētniekus publiskot sava zinātniskā darba rezultātus.
3. LNB iesaka publicēties izdevumos, kas iekļauti starptautiskās citējamības datubāzēs (*Scopus*, *Web of Science* u. c.).
4. LNB atbalsta zinātnisku pētījumu rezultātu publicēšanu arī latviešu valodā, lai sekmētu zinātniskās terminoloģijas attīstību latviešu valodā un padarītu pieejamus pētījumu rezultātus plašai sabiedrībai Latvijā.
5. Zinātnisko rakstu krājumiem vai zinātniskiem žurnāliem, kuri nav indeksēti starptautiskajās datubāzēs, vajadzētu atbilst šādiem kvalitātes rādītājiem:
  - 5.1. izdevumu vai žurnālu ir rekomendējusi publicēšanai zinātniskas institūcijas zinātnes padome;
  - 5.2. izdevumam ir starptautiska redakcijā;
  - 5.3. rakstus recenzē divi anonīmi recenzenti;
  - 5.4. visiem rakstiem ir kopsavilkumi, bet latviešu valodā iznākošajiem žurnāliem kopsavilkums ir arī angļu vai vācu valodā;
  - 5.5. izdevumam ir sava viegli pārlūkojama tīmekļa vietne.
6. LNB darbinieku publikācijas tiek ievietotas akadēmiskajā repozitorijā [Academia](#) un [Latvijas Nacionālajā digitālajā bibliotēkā](#). LNB autoriem rekomendē ievietot

publikācijas arī citos repozitorijos vai starptautiski pieejamās datubāzēs (piem., *Research Gate, Mendeley, Zenodo*).

Autoru atbildība

1. Zinātniskā darba autors ievēro [Zinātnieka ētikas kodeksu](#).
2. Autors ir atbildīgs par to, ka viņa publikācija ir oriģināls, iepriekš nublicēts pētījums, kura pamatā ir zinātniskās izpētes darbs.
3. Raksta iesniegšana vairākkārtējai vai divkārtīgai publicēšanai bez norādes uz pirmpublicējumu tiek uzskatīta par publikāciju ētikas pārkāpumu.
4. Autors ir atbildīgs par autortiesību ievērošanu saskaņā ar attiecīgajā valstī noteiktajām likumdošanas normām.
5. Ja pētījuma rezultāti ir iegūti un publikācija sagatavota projekta ietvaros, tad informācija par projektu ir jānorāda publikācijā.
6. Ja publikācija sagatavota LNB īstenota projekta ietvaros, tās publicēšanai nepieciešama LNB Zinātniskās padomes rekomendācija.
7. Cita zinātnieka darba vai idejas pilnīga vai daļēja piesavināšanās bez atsaukšanās uz izmantotajiem avotiem ir klasificējama kā plaģiātisms un autortiesību pārkāpums. Sava darba vai darba fragmenta vairākkārtēja izmantošana, uzdodot to par oriģinālu darbu, ir uzskatāma par pašplaģiātu.

Recenzentu atbildība

1. Recenzents vērtē recenzējamā manuskripta saturu, tā atbilstību attiecīgās zinātnes nozares jaunākajiem sasniegumiem, kā arī manuskripta noformējuma atbilstību attiecīgā izdevuma publicēšanās vadlīnijām.
2. Recenzents drīkst uzņemties tikai tādu manuskriptu recenzēšanu un vērtēšanu, kas atbilst viņa zinātniskajai kompetencei.
3. Recenzents ir atbildīgs par recenzēšanas procesa objektivitāti.
4. Recenzenta vērtējumu nedrīkst ietekmēt personīgi iemesli (politiska, reliģiska, ideoloģiska u. tml. pārliecība).
5. Recenzentam jāizvērtē iespējamie finansiālie un nefinansiālie interešu konflikti un, ja tādi pastāv, jāatsakās no manuskriptu recenzēšanas.
6. Recenzentam jāinformē galvenais redaktors vai redakcijas kolēģija, ja liels recenzējamā manuskripta teksta apjoms ir ļoti līdzīgs jau iespiestai publikācijai.
7. Manuskripta recenzēšanā jāievēro konfidencialitāte.
8. Recenzēšanai saņemto manuskriptu recenzents nedrīkst izmantot savtīga labuma gūšanai.
9. Recenzijas sagatavošanā nav pieļaujama ieinteresētas personas iesaistīšana.

LNB kā izdevēja atbildība:

1. Ievērot publikāciju ētikas pamatprincipus un normas, kas noteiktas LZP "Zinātnieka ētikas kodeksā" un LNB publicēšanās un publikāciju ētikas vadlīnijās.

2. Skaidri definēt izdošanas procesa ētikas pamatprincipus: publikāciju iesniegšanas un noformēšanas vadlīnijas, prasības attiecībā uz manuskripta satura atbilstību izdevumam, autorību, recenzēšanas procesa aprakstu, iespējama interešu konflikta deklarēšanas principu.
3. Nepieļaut plagiātismu, pašplagiātismu, dubulto publicēšanu.
4. Deklarēt autoru, galvenā redaktora, atbildīgā redaktora, redakcijas kolēģijas un recenzentu informāciju par interešu konfliktu, ja tāds ir izveidojies.
5. Ievērot objektivitāti un godprātību galvenā redaktora, atbildīgā redaktora un redakcijas kolēģijas darbā.
6. Sekot līdzi tam, lai iesniegtās publikācijas vērtējumu un lēmumu par tās publicēšanu neietekmētu personīgi iemesli (politiska, reliģiska, ideoloģiska u. tml. pārliecība).
7. Izvērtēt un deklarēt iespējamus finansiālos un nefinansiālos interešu konfliktus.
8. Pēc izdevuma galvenā redaktora vai redakcijas kolēģijas lēmuma npublicēt rakstu vai izdevumu, ja tas neatbilst LNB zinātniskās publicēšanās un publikāciju ētikas vadlīnijām.
9. Pēc izdevuma galvenā redaktora vai redakcijas kolēģijas lēmuma npublicēt izdevumu vai rakstu, ja tas neatbilst LNB zinātniskās publicēšanās un publikāciju ētikas vadlīnijām.
10. Pēc izdevuma galvenā redaktora vai redakcijas kolēģijas lēmuma npublicēt rakstu vai izdevumu, ja ir iesniegta autora, recenzenta vai galvenā redaktora interešu konflikta deklarācija.
11. Izskatīt sūdzības vai iesniegumus par ētiska rakstura pārkāpumiem vai interešu konfliktiem LNB Ētikas komisijā.